

Kulttuuri- ja liikuntalautakunnan osavuosikatsaus 1.1. - 31.3.2025

KULILK 24.04.2025 § 31

413/02.02.01/2025

Talouden ja toiminnan tilasta sekä talousennusteesta raportoidaan talousarvion 2025 täytäntöönpano-ohjeiden ja talouspalvelujen antamien tarkempien ohjeiden mukaan omistajaohjausjaostolle sekä lauta- ja johtokunnille kuukausittain. Osavuosikatsauksia seuraavien kuukausien (huhti-, elo- ja lokakuun) tilanteesta ei laadita kirjallista raporttia ellei talousarvio uhkaa ylittyä. Ensimmäinen raportti lautakunnalle laaditaan helmikuun lopun tilanteesta.

Osavuosikatsaukset laaditaan maaliskuu-, heinä- ja syyskuun tilanteista, joissa raportoidaan talouden, toiminnan ja tulosennusteen lisäksi myös toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta.

Osavuosikatsauksiin kirjataan lisäksi toimialoittain riskienhallinnasta lyhyesti toteutuneen toiminnan ja talouden ajankohtaiset riskit ja muut havainnot riskeihin liittyen.

Kulttuuri- ja liikuntalautakunnan talouden toteuma tammi-maaliskuussa 2025 palvelualueittain:

	2025	2024
Kulttuuripalvelut	22,2 %	22,1 %
Liikuntapalvelut	24,4 %	24,2 %
Yhteensä	23,2 %	23,0 %

Yhteenveto:

Kulttuuripalveluissa odotamme orkesterilta pientä talousarvion ylitystä ja kansalaisopistolta vastaavaa alitusta, eli talouden ennustetaan tässä vaiheessa toteutuvan talousarvion mukaisena.

Liikuntapalveluissa talouden odotetaan toteutuvan talousarvion mukaisena.

Hyvinvoinnin toimialan sopeutustoimet ovat toteutuneet lähes suunnitellusti. Poikkeuksena on Kiihtelysvaaran kirjaston muuttaminen omatoimikirjastoksi. Tätä ei ole lähdetty edistämään, koska tarkennetut laskelmat tilojen muutuskuluista ovat merkittävästi alkuperäistä arviota suuremmat, jolloin muutoksesta ei synny arvioitua vuosittaista säästöä (20 000 €). Linjattuun säästötavoitteeseen palataan vuoden 2026 talousarvion valmistelun yhteydessä.

Palvelualueiden alkuvuoden keskeisin toiminta:

Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalveluiden alkuvuosi on ollut aktiivinen, kehittävä ja uusia näkökulmia hakeva kokonaisuus. Tärkeänä alkaneen vuoden linjauksena on nähtävissä saavutettavuus, osallistavuus ja elämyksellisyys kulttuurin kautta tarjoiltuna.

Kulttuurin tulosalue tekee vaikuttavaa kokonaisuutta ja olemme pystyneet jatkamaan hienosti viime vuoden tuloksellisuuden jatkumoa alkaneen vuoden toiminnoilla.

Yleinen kulttuuritoiminta ja lastenkulttuurikeskus:

Yleisessä kulttuuritoiminnassa vuoden alku on painottunut avustuksiin ja kulttuuritupsahdusten hakuun.

Kulttuuriavustuksista pienavustukset kulttuuritapahtumiin, kulttuurin projektiavustukset, Kiihtelysvaaran kulttuurirahaston avustukset ja taiteilijan työtila-avustukset olivat haussa marras-joulukuussa 2024. Kulttuuri- ja liikuntalautakunta päätti avustuksista 26.2.2025 ja jakoi avustuksia yhteensä 40 052 €. Hakemuksia tuli yhteensä 51, joka on enemmän kuin vuonna 2024 (42). Myönteisen avustuspäätöksen sai 27 hakijaa (myöntöprosentti 53 %). Helmikuussa päätettyjen avustusten lisäksi kulttuuriavustuksiin kuuluvat kulttuurin kumppanuussopimukset (204 250 €), joita on vuosille 2023–2025 myönnetty 21 yhdistykselle tai voittoa tuottamattomalle osuuskunnalle.

Kulttuuritupsahdusten haku oli 9.1.-10.2.2025 ja kulttuuritupsahdukset ovat Joensuun alueella toteutettavia pääsymaksuttomia, kaikille avoimia esityksiä, osallistavia työpajoja sekä eri taiteenlajien toteutuksia. Yhteensä hakemuksia tuli 74, joka on 100 % enemmän kuin vuonna 2024. Hakemuksista valittiin 12 kulttuurisisältöjen toteuttajaa.

Tapahtumien osalta kulttuuripalvelut oli mukana järjestämässä 23.2. Taiteen tila ja tilanne -keskustelutilaisuutta yhdessä Taiken kanssa ja järjesti 18.3. Kulttuurillisen vaalipaneelin konservatorion konserttisalissa.

Lastenkulttuuriverkoston Koululaisten kulttuuripolku on käynnistynyt alakouluilla. Nelosten kulttuurituunauksen tanssityöpajat pidettiin tammikuussa niillä kouluilla, jotka eivät syyskaudella vielä saaneet työpajaa. Kakkosten taidetällit on tarjonnut kouluille muusikkovierailuja, jotka toteutetaan yhteistyössä kaupunginorkesterin kanssa.

Seiskojen tähtitehdas vie mediapajavierailut kaikille joensuulaisille yläkouluille kevään aikana. Mediapajat alkoivat maaliskuussa ja seiskaluokkalaiset pääsevät itse toteuttamaan videoita. Kaupunginorkesterin kamariorkesterin yläkoulujen vierailukonserttien konseptia uudistettiin. Maaseutualueiden yläkouluilla on vierailtu jo aiemmin vuorovuosin, ja keväällä 2025 tarjontaa laajennettiin myös kantakaupungin yläkouluihin. Orkesteri vierailee myös lastenkulttuuriverkoston muissa jäsenkunnissa eri puolilla maakuntaa.

Tammikuussa lastenkulttuuri tarjosi teatterielämyksiä Kaupunginteatterin Sotta Pyttynen kiertuenäytelmän esityksiä oli hankittu kolmelle päiväkodille. Esityksiin osallistui lapsia kuudesta eri päiväkodista sekä alueiden perhepäivähoidon ryhmistä.

Lastenkulttuurin kutsuvieras on keväällä aloitettu kokeilu, jossa on jaettu pääsylippuja lapsiperheiden kulttuuritapahtumiin haavoittuvassa asemassa oleville lapsiperheille. 25 perhettä sai kutsun kaupunginorkesterin Malti ja Valti -perhekonserttiin, kutsuja välittivät Siun Sote sekä Rantakylän lähiöotalo. Lastenkulttuurin tarjosi kutsuvieraille myös vaatesäilytyksen maksutta ja kaikki orkesterin ja teatterin pääsyliput sisältävät mahdollisuuden käyttää joukkoliikennettä veloituksetta.

Muutoksena edellisvuoteen kevätkaudella ei järjestetä Kutosten kuvisseikkailua, sillä Taidemuseon remonttiaikataulujen vuoksi työpajat tämän lukuvuoden 2024–25 kuudesluokkalaisille järjestettiin jo syyslukukauden 2024 aikana. Toiminnan painopiste

onkin ollut ensimmäisen neljänneksen aikana lastenkulttuuriverkoston omassa tuotannossa.

Tapahtumien määrä on edellisvuotta pienempi, koska sisältöjä ei voitu toteuttaa yhteistyössä taide- ja kulttuurilaitosten kanssa edellisvuosien tahtiin. Osallistujamäärä on kuitenkin edellisvuotta suurempi. Kevään ja syksyn ohjelmassa on tulossa myös pienimuotoisia työpajoja, joissa painottuu tapahtumamäärä osallistujamäärien sijaan ja tässä vaiheessa ei ennakoida muutoksia toiminnallisiin tavoitteisiin.

Opetus- ja kulttuuriministeriön päätös Pohjois-Karjalan lastenkulttuuriverkoston avustuksesta saatiin maaliskuun lopulla. Avustussumma (100 000 euroa) nousi edellisvuodesta 66,7 % ja tämä tulee heijastumaan myös Joensuun lastenkulttuuritarjontaan toimintavuoden aikana.

Kaupunginorkesteri:

Kaupunginorkesterin alkuvuosi on lähtenyt liikkeelle odotetusti. Orkesterin kokonaisuus on ollut monimuotoinen yhden tilauskonsertin, Areenalla toteutettujen Wanhojen tanssien, koululaisten kulttuuripolkuun liittyvien yläkoulun 8-luokkalaisille suunnattujen konserttien sekä muun konserttiohjelmiston sinfonia-, lasten-, kuin viihdekonserttien kautta.

Mielenkiintoiset sisällöt ja solistit ovat tuoneet ihmisiä hyvin konsertteihin. Maaliskuun loppuun mennessä myytyjen lippujen määrä on pudonnut 16 % vuoden 2024 vastaavaan aikaan nähden. Pudonnutta määrää selittää se, että maaliskuun loppuun mennessä viime vuonna orkesterilla oli esitettyä yksi konsertti enemmän kuin kuluvana vuonna sekä pääsiäisen ajan loppuunmyyty kirkkokonsertti nosti lipun ostaneiden määrää huomattavasti vuoden 2024 alkupuolella.

Matalan kynnyksen Meet & greet –tapahtumat Carelia-salin aulassa ennen viikkokonsertteja ovat saavuttaneet hienosti yleisönsä.

Seutukirjasto:

Seutukirjastossa toiminta on ollut alkuvuodelle tyypillisen vilkasta. Lainaamisen ja käyntien tunnusluvut ovat hyvällä tasolla.

Pääkirjaston asiakaspalvelu-uudistusta on suunniteltu edelleen eteenpäin. Uudistus vaikuttaa asiakaspalvelutyöskentelyn tapaan ja työvuorosuunnitteluun koko talossa. Pääkirjasto tulee olemaan kiinni 18.4.-5.5. uudistustöiden takia.

Ensimmäiset talouden tasapainottamisen vuoksi tehdyt aukioloaikamuutokset käynnistyivät Enon, Kontiolahden ja Uimaharjun toimipisteissä tammikuun alussa. Kesällä aukioloaikamuutoksia tehdään moneen muuhun toimipisteeseen ja samalla asiakkaille tuotetaan tiloihin selkeämpää tilaviestintää omatoimiajan ja palveluajan eroavaisuuksista.

Hammaslahden kirjaston kalustamisen kilpailutukset ovat olleet käynnissä ja kirjasto kalustetaan kesäkuussa ja avataan heinäkuussa uusissa tiloissa. Pyhäselän kirjaston nimestä luovutaan, tuleva kirjasto kulkee Hammaslahden kirjaston nimellä.

Kahteen Vaara-kirjastojen yhteiseen hankkeeseen saatiin AVI:lta maaliskuussa rahoitus ja hankkeet alkanevat loppukesällä. Sovelluksista alustoille -hankkeessa toteutetaan

kahteen aiemmin valmistelussa olleeseen sovellukseen tuotetuilla materiaaleilla uudenlaiset lukemisen edistämisen palvelut toisenlaisille teknisille alustoille. Ympäristöhuolesta vaikuttavaan toimintaan –hankkeessa kehitetään yhteistyötä ympäristöjärjestöjen kanssa.

Museot:

Joensuun museoissa on työn alla useita sisäisiä hankkeita: entisen kaupungintalon teemanäyttelyiden tuottaminen, taidemuseon hankesuunnitelman valmistelu tilakeskuksen kanssa sekä museo-objektien järjestelyä ja sijaintitietojen laittoa museotietojärjestelmiin museon kokoelmakeskuksessa.

Museot saivat avustuksen Karjalaisen Kulttuurin Edistämissäätiöltä kesällä toteuttavaan Pielisjärven saarten arkeologiseen inventointiin.

Pohjois-Karjalan alueellisena vastuumuseona on annettu 115 viranomaislausuntoa, joista 80 koskee arkeologista kulttuuriperintöä, kaavoja ja muuta maankäyttöä 20 ja rakentamisen luvitukseen liittyvää 15 lausuntoa. Museon kulttuuriympäristötehtäviä hoitavat ovat osallistuneet useisiin alueidenkäytönsuunnitteluun liittyviin viranomaisneuvotteluihin sekä erilaisiin kaava-, ohjaus- ja asiantuntijatyöryhmiin että valtakunnallisiin tapahtumiin ja tehneet katselmuksia maakunnassa. Lisäksi museo on mukana kehittämässä uutta valtakunnallista Korjaajan polku -sivustoa, tiedottanut sekä toiminut yhteystahona Museoviraston entistämisavustushaussa että osallistunut Nesterinsaaren (Retziuksen kallot) ja Herajärven arkeologista kulttuuriperintöä koskeviin hankkeisiin.

Alueellisessa museotyössä on annettu neuvontaa museoalaan liittyvissä kysymyksissä, tehty kohdekäyntejä, kerrottu yliopiston opiskelijoille museo- ja alva-työstä, osallistuttu maakunnan kulttuuriperinnetoimijoiden tilaisuuksiin, lähetetty uutiskirjeitä sekä valmisteltu verkossa julkaistavaa Pohjois-Karjalan museon sisältöihin liittyvää opaskierrosta.

Konservatorio:

Konservatorion alkuvuosi on sujunut erittäin aktiivisissa merkeissä. Normaalin toiminnan ohessa ohjelmassa on ollut paljon erilaisia tapahtumia. Jousisoittajien Taiturit! -tapahtuma keräsi 70 esiintyjää konservatoriolta ja maakunnan musiikkiopistoista. Esityksiä arvioimassa oli Terhi Mali Länsi-Helsingin musiikkiopistosta ja sellotaiteilija Heikki Takkula Helsingistä. Harmonikan soittajien Harmonikan monet kasvot -tapahtuma on niin ikään maakunnallinen ja tällä kertaa tapahtuma keskittyi yhteissoittoon harmonikkataiteilija Petri Ikkelän johdolla. Kulttuurikimara -tapahtumassa konservatorio oli mukana Harmonikan monet kasvot – päätöskonsertin, rytmiklubin ja Itä-Suomen yliopiston kanssa yhteistyössä toteutetun Afternoon tunes – konsertin osalta.

Kaupunginorkesterin kanssa yhteistyössä toteutettiin orkesteriakatemian koesoitto ja Nuori solisti – konsertin karsinta. Tammikuisessa orkesteriakatemian koesoitossa valittiin 10 konservatoriolaista soittamaan kaupunginorkesterin kausikonserttiin huhtikuussa. Helmikuun lopulla järjestetyssä karsinnassa valittiin seitsemän esiintyjää 15.5 järjestettävän. kaupunginorkesterin Nuori solisti – konsertin solistiksi. Valtakunnalliseen Juhani Heinonen viulukilpailuun Jyväskylässä konservatoriolta osallistui kuusi viulistia, joista kaksi selvitti tiensä omien sarjojensa orkesterifinaaleihin.

Opetushallinnon rahoittama Cats-musikaaliprojekti oli alkuvuoden suuri onnistuminen. Kaikki kolme Joensuun esitystä olivat loppuun varattuja ja yleisön arviot esityksestä olivat erittäin positiivisia. Joensuun esitysten lisäksi musikaalilla on koululaisesitykset Varkaudessa ja Nurmijärvellä huhtikuun alussa.

Maaliskuun lopun avoimien ovien päivässä konservatoriolla vieraili noin 800 kävijää kuuntelemassa konsertteja ja tutustumassa soittimiin Soitinpolulla.

Kansalaisopisto:

Kansalaisopiston alkuvuosi on lähtenyt käyntiin mainiosti. Kurseja on alkanut 149 kpl enemmän kuin edellisenä keväänä ja oppijoita on ilmoittautunut kursseille 302 enemmän kuin edellisenä vuonna vastaavana ajankohtana. Myös tunteja on toteutunut 1255 enemmän kuin keväällä 2024.

Kesän 2025 kurssi-ilmoittautuminen on käynnistynyt 1.4.2026 ja kursseille on ilmoittautunut mukavasti oppijoita. Sopimuskuntien kanssa käytiin alkuvuonna tapaamiset ja niiden perustella on käynnistetty seuraavan lukuvuoden suunnittelu.

Kansalaisopiston kurssien sähköinen maksaminen on käynnistynyt ja noin 30 % oppijoista on maksanut kurssit ilmoittautumisen yhteydessä. Toiminnanohjausjärjestelmän kautta ei vielä pystytty palauttamaan kurssimaksuja, mutta palautukset on voitu tehdä PayPal-järjestelmän kautta.

Kurssituloja sekä kahden hankkeen tuloja on siirretty kuluvalle vuodelle ja se osaltaan näkyy tulokertymässä. Hankkeet etenevät suunnitelmien mukaisesti.

Alkuvuonna kansalaisopisto on ollut mukana Sirkkalan liikuntakeskuksessa järjestetyissä liikkumismessuilla sekä järjestänyt itse Papinkadun opistotalossa musiikkitapahtuman, jossa oppijat esittivät monipuolisesti omaa osaamistaan. Paikalla oli lähes tuhat osallistujaa.

Liikuntapalvelut

Vuoden 2025 alku oli poikkeuksellisen leuto ja vähäluminen, mikä aiheutti haasteita talviliikuntaolosuhteiden ylläpitoon. Luistelukenttiä jouduttiin sulkemaan kesken kauden ja laulurinteen ensilumen latu oli pitkään ainoa hiihdettävässä kunnossa ollut hiihto-olosuhde. Maaliskuun alussa lunta saatiin kuitenkin hieman lisää ja lähes koko latuverkosto saatiin hyvään hiihtokuntoon. Myös jäälle saatiin ajettua latu- ja kävelyuraverkosto. Jäällä olevien huomattavien railojen vuoksi verkosto toteutettiin kuitenkin tavallista suppeampana.

Muilta osin liikuntapaikkojen alkuvuosi on sujunut varsin perinteisissä merkeissä. Lukuisten runkosarjaottelujen, turnausten, hallikilpailujen ja yläkoululeirien lisäksi Joensuu Areenassa on järjestetty talvisuperin pesäpallo-otteluita, Joensuun lukioiden vanhojen tanssit, Hyvä olo & kädentaidot -messut sekä Lunta Ilosaareissa -konsertti. Motonet Areenalla pidettiin cheerleadingin Start Itä -kilpailu ensi kertaa Joensuussa. Laulurinteen ja raviradan ympäristössä järjestettiin hiihdon maakuntaviesti, Snowcrossin MM-kisat sekä kaikille avoin Lumipuisto -ulkoilutapahtuma. Kesän 2025 vakivuorot oli haettavana helmikuun loppuun

Maaliskuussa jatkettiin useita alkuvuoden aikana aloitettuja toimenpiteitä ja tapahtumasarjoja. Tällaisia olivat mm. liikkumisohjelmatyön aineistonkeruu, avoimet kuntosali- ja laiteopastukset sekä Liikkuva Joensuu -verkostolla järjestetyt sennarimaanantait ja seurojen puheenjohtajien tapaaminen. Lisäksi järjestettiin talviloman maksuttomia yleisövuoroja sekä osallistuttiin Ikiliikkuja -viikkoon. Ko. teemaviikolla tarjottiin yhden päivän ajan kaikille yli 65-vuotiaille joensuulaisille maksuton sisäänpääsy kaupungin uimahalleihin.

Seniorikortista viestiminen ja erilaiset kampanjaviikot ovat tuottaneet tulosta ja seniorikortin kävijämäärät jatkoivat kasvuaan. Vuoden ensimmäisen neljänneksen aikana uimahalleissa on ollut seniorikorttikäyntejä yli 30 % enemmän mitä edellisellä vuonna vastaavalla ajanjaksolla.

Liikuntapalveluilta varattavissa olevien soveltavan liikunnan toimintavälineiden tunnettuutta on pyritty lisäämään eri sidosryhmille kohdistuvalla viestinnällä. Alkuvuodesta tehtiin myös toimintavälinevideoita välineiden käytöstä.

Liikunnan asiat ovat olleet esillä myös kevään 2025 pitäjien asukasilloissa. Iltojen aikana on keskusteltu kuntalaisten kanssa vireillä olevasta liikkumisohjelmatyöstä sekä liikuntapalveluihin liittyvistä suunnitelmista ja toiveista. Maaliskuun loppuun mennessä asukasilloja on pidetty Kiihtelysvaarassa ja Enossa.

Alkuvuonna Joensuun Urheiluakatemia sai vuotta 2025 koskevan OKM:n avustuspäätöksen. Avustussumma jatkoi kasvuaan, sillä myönnetty 125 000 € avustus oli jälleen Joensuun urheiluakatemian historian suurin. Urheiluakatemian näkökulmasta maaliskuussa siirryttiin yhteishausta toiseen: 2. asteen haku päättyi ja korkea-asteen haku alkoi. 2. asteen yhteishaussa urheiluakatemiaan haki ennätysmäärä nuoria urheilijoita.

Myös Ikäihmisten liikuntaneuvonta Joensuussa –hankkeelle myönnettiin jatkorahoitus. Hankkeessa pilotoitavista liikuntaneuvontaryhmistä Enon liikuntaneuvontaryhmä päättyi helmikuussa ja maaliskuussa käynnistettiin vastaavanlainen ryhmä Kiihtelysvaarassa. Liikuntaneuvontaryhmät toteutetaan usean toimijan yhteistyönä ja tavoitteena on löytää toimintamalli, minkä avulla toimintaa olisi mahdollista jatkaa myös hankkeen päätyttyä.

Valmistelija: Talouspäälikkö, taloussuunnittelija

Sivistys- ja hyvinvointijohtajan päätösehdotus:

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta päättää

merkitä lautakunnan osavuositiedotuksen ajalta 1.1. – 31.3.2025 tiedokseen

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.